

podobah pred duha. Ni zrl več studencev, ampak z vso gotovostjo je substituiral njihovi stvarni vrednoti: mladeniča in deklico. Podoba št. 10 nam kaže prvo pojmovanje deklice; zasnova mladeniča dosedaj ni znana. V tej risbi se nam živo zrcali dejstvo, da je naš umetnik globoko koreninil v domačem narodnem življenju: ženski studenec je krepko, kmetsko dekle, njen akt istotako preprost kakor izrazit: stoji na prostem, pod drevjem — a zatopljeno v bolestne misli.

11. „Dva studenca.“ (Druga zasnova.)

Celotna kompozicija (pod. št. 11) nam pa nudi že ves prizor. Dekle stoji pod skalo — in izpod skale izvirata studenca dva! — žal, da ne več kmetska punica, ampak kot grajsko dekle, oblečeno po okusu izzveneče romantike. Ta smer je še enkrat zaplapolala, preden se je utrnila za vselej, to pa umetno razpihana po Makartovi smeri, osovito pa po sprevodu v proslavo petindvajsetletnice cesarjeve poroke. Tedanja doba je to zahtevala, posebno na Dunaju. In Šubic je bil na Dunaju, udeležen je bil pri kompoziciji Makartovega spreveda, in »Zvon«, kateremu je bila namenjena ta kompo-

zicija, je izhajal tudi na Dunaju. Umetnik je stiliziral tisto dobo in prav s tem dokazal, da kot pravi umetnik ni izgubil stika z veseljnostjo svojih dni. Istotako, kakor dekle, je odet tudi fant v obleko »viteške« dobe. Razoglav odhaja s popotno palico v roki, z oprtanim nahrbtnikom. Dekletu kliče in maha v slovo, a pot ga vodi navzdol, proti levi. Ona pa stoji zamišljena, korak obrnjen proti desni — dočim pogled sledi mladeniču. — Izvršena risba (pod. št. 12) ima sicer več, a vseskozi nebitvenih

12. „Dva studenca.“ (Izvršena risba.)

korektur; glavne stvari so ostale vse neizpremenjene. Prav to dejstvo izpričuje tudi, da je Janez Šubic takoj dvignil jedro umetniške naloge z vso suverenostjo; to je čar umetniške intuitivnosti. Na ta način nam je podal v tej risbi snov, ki jo je poznal on in ki jo poznamo mi vsi, davno, od mladih nog. S tem nas ni šele treba bilo prisiliti, da spoznamo ali se uživimo v nov, nam neznan svet, ampak umetnik nam je omogočil, da uživamo njegov umotvor neposredno.

Tudi nastopni primer Jurija Šubica nam to dokazuje. Zadača mu je bila, ustrojiti prizor iz Schil-